

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU
-----0-----
3'üncü Toplantı
16 Nisan 2025 Çarşamba
-----0-----

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonu saat 14.35'te açıldı.

Devlet Hava Meydanları İşletmesi Genel Müdürlüğünün (DHMİ) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün (MKE) 1/1/2021-2/7/2021 hesap dönemine ait bilanço ve netice hesapları görüşmeleri tamamlanarak ibra edildi, 3/7/2021-31/12/2021 dönemi ile 2022 hesap dönemine ait bilanço ve netice hesapları genel görüşmeye sunuldu.

Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketinin (ASFAT) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesapları genel görüşmeye sunuldu.

Şırnak Milletvekili Mehmet Zeki İrmez, Meclis Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'le ilgili aldıkları üzücü habere, temenni dileklerini ileten herkese teşekkür ettiklerine ve İstanbul'a gidecekleri için bugünkü ve yarınki toplantıya iştirak edemeyeceklerine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon Başkanı Mustafa Savaş, TBMM Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'e geçmiş olsun dileklerini ilettiğine ilişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü ile Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryolları Taşımacılık Anonim Şirketinin, Teknik Mühendislik ve Müşavirlik Anonim Şirketinin ve Türkiye Raylı Sistem Araçları Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarını görüşmek için 17 Nisan 2025 Perşembe günü saat 11.00'de toplanmak üzere toplantıya 19.40'ta son verildi.

Şimdi, 2022 yılının sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ - Sonuç:

Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin 28/4/2023 tarihindeki Genel Kurulunda kabul edilen 2022 yılı bilançosu ve 2 milyar 822 milyon 719 bin 351,38 Türk lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - 2022 yılı sonuç bölümü genel görüşmeye sunulmuştur.

Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarına ait üst Komisyon toplantısı tamamlanmıştır.

Sayın Bakan Yardımcım, ilave söylemek istediğiniz bir husus varsa sözü size veriyorum.

Buyurun.

MİLLÎ SAVUNMA BAKAN YARDIMCISI ALPASLAN KAVAKLIOĞLU - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, değerli milletvekillerimiz, Sayıştayımızın ve kamu kurumlarımızın değerli temsilcileri; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu görüşmede ortaya koyduğunuz eleştiriler, değerlendirmeler, sorular için de çok teşekkür ediyorum, destekleriniz için de çok teşekkür ediyorum.

Makine Kimya Kurumu Anonim Şirketi malumlarınız olduğu üzere Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u fethetmek için döktüğü topların imalatını esas alıp oradan başlatmışız yani tarihi oraya götürmüşüz, oradan bu tarafa geliyor. Türk savunma sanayisinin en büyük kırılımlarından bir tanesi Kurtuluş Savaşı'mız. Ali Vekilimiz onu güzel anlattı, orada yaşanan sıkıntıları. İkinci büyük kırılım da bizim Kıbrıs Çıkarmamız, Kıbrıs Savaşı'mız. Orada da yeni bir açılım oldu ve bir eksikimiz vardı; özel sektör savunma sanayisinden uzak tutmuştuk. Kıbrıs Savaşı'yla beraber Türk Silahlı Kuvvetleri Güçlendirme Vakfının şirketleri vasıtasıyla yeni aktörler ortaya çıktı ama günümüze geldiğimizde bizim Türkiye olarak, Türk Silahlı Kuvvetleri olarak Kuzey Kıbrıs'a, Suriye'ye, yine Libya'ya, Azerbaycan'a yaptığımız destekler vasıtasıyla ortaya çıkan ihtiyaçlardan dolayı yeni bir açılım ortaya çıktı ama en büyük açılım Ukrayna-Rusya Savaşı'yla ortaya çıktı. Orada konvansiyonel silahların yanında yeni silahlar ortaya çıktı, her şey altüst oldu ve Avrupa'nın ne kadar silahsız, çıplak olduğu ortaya çıktı. Şimdi, Avrupa Birliği 800 milyar euro bütçe ayırdı on yıl için, silahlanacaklar. Biz bu paydan yani o bütçeden pay almak istiyoruz Makine ve Kimya olarak. Önümüzdeki yıllarda Avrupa'da yeni şirketler kuracağız, ortak olacağız inşallah, onun çalışmalarını yapıyoruz ve büyük bir açılım yapacağız. Yani yerli ve millî sanayimizi hem güçlendireceğiz hem de artık ihracata yönelik önemli adımlar atacağız. Bu savaşta en önde olmak istiyoruz, bunun gayreti içindeyiz. Kârlılığımız artıyor. Bu kârımızı da yatırımlarımızda kullanmak için, ihracatımızda kullanmak için sermayemizi artırmak istiyoruz. Hazine ve Maliye Bakanlığımıza bu konuda teklifimizi yaptık, değerlendirilmekte. İnşallah önümüzdeki günlerde sermayemiz de artmış olacak, daha büyük bir şirket olmuş olacağız ve gelecek yıl karşınıza geldiğimizde daha farklı, daha güzel bir Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketi olarak geleceğiz.

Ben hepinize çok teşekkür ediyorum, sağ olun, var olun. Hayırlı akşamlar diliyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Biz de teşekkür ederiz. Başarılarınız daim olsun. Gurur verici işlere imza atıyorsunuz.

Teşekkürler.

Ara vermeden bir sonraki kuruma geçiyoruz.

3.- Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketinin (ASFAT) 2021 ve 2022 yıllarına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli komisyon üyeleri, toplantımıza Askeri Fabrika ve Tersane İşletme Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yıllarının bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim.

Şimdi, sunumunu yapması için sözü Sayın Genel Müdürümüze veriyorum.

Buyurun.

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA İLBAŞ - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, kısa bir videomuz var çok tanıtıcı, çok kısa, onunla başlamak istiyoruz müsaadenizle, ondan sonra da bir sunumumuz olacaktır efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - İzleyelim, buyurun.

(Video gösterimi yapıldı)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun Sayın Genel Müdürüm.

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA İLBAŞ - Teşekkür ediyorum.

Sunumumuza geçiyoruz, kısa olacak mümkün olduğu kadar.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Kaç slayt?

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA İLBAŞ - 15 slayt efendim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Buyurun.

ASKERİ FABRİKA VE TERSANE İŞLETME ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ MUSTAFA İLBAŞ - ASFAT kuruluş kanununa baktığımızda, Ocak 2018'de 1325 sayılı Kanun'un ek 12'nci maddesiyle kurulduğunu biliyoruz. Bilindiği gibi, ASFAT, sermayesinin yüzde 100'ü kamuya ait olan, Millî Savunma Bakanlığına bağlı bir şirkettir, kamu şirkettir. Tabii, Millî Savunma Bakanlığına bağlı olarak çalışmaktadır ve Genel Kurulu Millî Savunma Bakanımız temsil etmektedir. Sayıştay denetimine tabi bir şirkettir.

Bizim 27 askerî fabrika ve 10 askerî tersanenin kabiliyetlerini kullanarak, bu imkânlarını kullanarak Türk Silahlı Kuvvetlerine, ordumuza, Millî Savunma Bakanlığına hizmet etmek gibi bir görevimiz ve misyonumuz var. Aynı zamanda, burada

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Değerli Komisyon üyeleri, toplantımıza Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin 2021 ve 2022 yılları bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Sayın Genel Müdürümüzden başlamak üzere, toplantımıza katılan kurum ve Sayıştay temsilcilerimizin kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Katılımcılar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, Sayın Genel Müdürüm, sunumunuzu yapmak üzere sözü size veriyorum.

Buyurun.

MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ İLHAMİ KELEŞ - Sayın Başkanım, Değerli Komisyon üyelerimiz; Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 2021, 2022 dönemine ilişkin Sayıştay çalışmaları üzerinden Makine ve Kimya Kurumunu tanıtmak üzere kısa bir arzum olacak, insan kaynaklarıyla başlayacağım izin vererseniz.

Hâlihazırda 4 bin civarında, 3.988 personelimiz mevcut. Teşkilat yapısına baktığımızda, yansıda gördüğünüz birimleri ihtiva eden 8 ayrı lokasyonda 10 fabrika, 3 işletmeyle faaliyetlerimizi sürdürüyoruz, devam ettiriyoruz.

Bu kapsamda, Kırıkkale'deki hafif silah fabrikamızda yansıda gördüğünüz -detaylarla vakit kaybetmeyeyim- hafif silah sistemleri üretilmektedir ki bunlar dünyanın en modern ordularının kullandığı türden silahlardır; o kalitede silahları üretme kabiliyetine sahip bir fabrikadır hafif silah fabrikamız.

Devamında, orta kalibre silahların üretildiği Çankırı Silah Fabrikasında, yine yansıda gördüğünüz türden 12,7 milimetreden 105 milimetreye kadar değişik kalibrelerde silahlar üretilmektedir.

Ağır silah fabrikasında 60'lık, 120'lik ve 81'lik havanlarla beraber obüs grubu, 105-155 fırtına obüslerinin, artı ALTAY tankının toplanın üretildiği bir fabrikadır.

Yine aynı şekilde, deniz grubunda da 76 milimetrelilik deniz topu ve üzerinde çalıştığımız 5 inçlik yani 127 milimetrelilik deniz toplanın üretimi de yine bu fabrikada yapılmaktadır.

Yine, makine teknoloji fabrikasında deniz topu, ayrıca Deniz Kuvvetlerinin kullandığı diğer yanıltıcı sistemler, maskeler, süzgeçler şeklinde yani KBRN, kimyasal, biyolojik, radyolojik ajanlardan korunmayı sağlayan ekipmanlar da bu fabrikamızda üretilmektedir.

Gazi Fişek Fabrikasında 5,56 milimetreden 12,7 milimetreye kadar, artı 20 milimetrelilik silah sistemlerinin ihtiyaç duyduğu üretimlerin tamamı Gazi Fişek Fabrikamızda yapılmaktadır.

Yine, Kırıkkale Mühimmat Fabrikamızda 25 milimetreden 203 milimetreye kadar her türlü kalibrede top, havan ve uçaklardan atılan genel uçak bombaları dâhil olmak üzere bütün bu mühimmatlar, artı el bombaları ve tapalar ve bunların dolum sistemleri tamamen bu fabrikamızın üretim kalemleri arasındadır, bu fabrikamızda üretilmektedir.

Yine akabinde, roket ve patlayıcı fabrikamıza Elmadağ'daki roket ve patlayıcı fabrikamızda 66'lık tanksavar mühimmatından mayın tarlalarından geçit açmaya kadar 107, 122 ÇNRA'lar gibi çeşitli roket sistemleri bu fabrikamızda üretilmektedir. Yine, bu fabrikamızda, şimdi enerji malzemeler araştırma merkezi de yine bu bölgede kurulmaktadır. Yine, son dönemlerde gelişen özellikle "drone" gibi, kamikaze gibi sistemlerin mühimmatlarının altyapısı da bu fabrikada oluşturulmaktadır.

Yine, çeşitli küresel barutlar ve modüler barut sistemleri ve benzeri enerji malzemeler de Kırıkkale Barut Fabrikamızda üretilmektedir. Piroteknik fabrikamızda sis kutuları gibi veya paraşütlü aydınlatma mühimmatları ve benzeri piroteknik şeyler, artı "chaff"ler, "flare"ler uçakların yanıltma mühimmatı olarak kullanılan "flare"ler gibi piroteknik ürünler de yine bu fabrikamızda üretilmektedir.

Çelik ve Pirinç Fabrikamız özellikle geri dönüşüm... Malum 1937'de çıkarılan bir kanunla kamunun bütün geri dönüşüm malzemeleri Makine ve Kimya Endüstrisi tarafından toplanmaktadır. Bunların silaha dönüştürülmesiyle ilgili çelik fabrikamızda bu faaliyetler yürütülmektedir. Özellikle namlu çeliği, işte, kama, kama payı vesaire gibi nitelikli çelik gerektiren hususlara dair üretimler çelik fabrikamızda yapılmaktadır. Fazla üretimler yani ihtiyaç fazlası üretimler piyasaya satılabilmektedir.

Şimdi, insan kaynaklarıyla ilgili hususlara gelecek olursak, insan kaynakları tarafında, Sayın Başkanım, anonim şirket olduktan sonra insan kaynaklarında ciddi iyileştirmeler yapıldı insan kaynaklarının hakları ve özlük haklarıyla ilgili olarak.

Bunları hızlıca sıralayacak olursak, mavi yaka çalışanlara kıdem ödemesi yapılmaya başlandı, bir kıdem, kademe sistemi getirildi. Yine, mavi yaka çalışanlara görev zammı ödemesi verilmeye başlandı. Burada şef, şef yardımcısı ve postabaşı uygulamasına geçilerek bunlara bu ödemeler yapılmaya başlandı. Yine, beyaz yaka çalışanlara mavi yaka çalışanlara uygulandığı gibi ilave tediye uygulaması verilmeye başlandı. Şirket performansına göre iki aylığa kadar yıl sonu primi verilmeye başlandı. Beyaz yaka ve mavi yaka çalışanlara yemek, çay, kahve imkânları gibi birtakım ücretsiz imkânlar sağlandı. Bayram ikramiyesi ödenmeye başlandı. Beyaz yaka çalışanlarının unvan, kademe yapısı, ücret sistematığı yenilenerek net ücret sistemine geçildi. Şirkete olumlu yönde katkı sağlayan, yenilikçi yaklaşım getiren çalışanların katkılarına 3 maaşa kadar ödül sistemi getirildi, iyileştirme önerileri heyetçe kabul edilenlere. Makine ve Kimya Mühimmat Fabrikası bünyesinde dersliksiz okul uygulamasına bu sene başlanacak. Burada müdür, müdür yardımcısı ve nazari dersliğin dışında hiçbir şey olmayacak, öğrenciler bütün eğitimlerini bizim fiilî fabrikalarımızın atölyelerinde alıyor olacaklar. Bu şekilde Millî Eğitim Bakanlığımızla beraber böyle bir uygulamaya geçiyoruz, bu da ara eleman ihtiyacının gerçek sistemler üzerinde yapılan eğitime dayanan bir şey. Eğer bu pilot uygulama başarılı olursa Millî Eğitim Bakanlığımız bunu yaygınlaştıracak.

Yine, 2025 yılında performans...

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Sayın Genel Müdürüm, sunum kaç slayttan oluşuyor.

MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ İLHAMİ KELEŞ - Sunum 25 slayt Sayın Bakanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Peki.

Devam edin, buyurun.

MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ İLHAMİ KELEŞ - Peki.

Bu performans değerlendirme sistemine geçildi, buraları hızlı geçeyim.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Evet, biraz hızlı geçelim.

MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ İLHAMİ KELEŞ - Yani modern bir işletme mantığına sahip uluslararası bir firmanın insan kaynakları yapısı Makine ve Kimyaya getiriliyor. Bu 3 faz hâlinde gerçekleştirilecek. 1'inci fazı bitirdik, 2 tane fazımız kaldı ve bu şekilde devam ediyoruz Sayın Başkanım.

Ayrıca, işe alım kriterleri, yine, burada da bir sistematığa gidildi. Mavi veya dâhil, beyaz veya dâhil, bütün işe alımların tamamı liyakat esasına göre ve teknik kriterlere, metrik kriterlere dayanarak oluşturulan bir sistem üzerinden yürünüyor ve bunun iki yıldır bir tek istisnası bile olmadı Sayın Başkanım, tamamen bu sistematik üzerine ilerliyoruz.

Sayın Başkanım, ciromuz bu yıl net 1,2 milyar dolara ulaştı, Makine ve Kimya tarihinde ilk defa milyar dolar eşiği aşılmış oldu. Burada yüzde 47 yurt içi ciro, yüzde 53 de yurt dışı ciro olarak gerçekleşti.

Başkanım, burada yalnız cirolar dolar bazında, bu konuya özellikle dikkatinizi çekmek istiyorum yani enflasyondan etkilenen bir rakam değil bunlar, dolar bazında cirolar...

MAHİR POLAT (İzmir) - Bu veri 2023'ün verisi miydi?

MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ ANONİM ŞİRKETİ GENEL MÜDÜRÜ İLHAMİ KELEŞ - Buradaki şöyle: 2021, 22, 23, 24; dört yılın verisi var orada. 21 kamunun son verisi, ondan sonraki AŞ'ye döndükten sonraki veriler ve dolar bazında veriler; dolar bazında yüzde 156 artış sağlanmış oldu ciroda AŞ'ye geçtikten sonra.

İhracat verilerine geldiğimizde, yine, burada -2021'den 2024'e kadar, 21 kamu, 22, 23, 24 de AŞ dönemi- ihracat verilerinde de 16 kat artış var yani 40 milyon dolardan aldığımız ihracatı şu anda 639 milyon dolara getirmiş olduk.

Burada AR-GE için ayırdığımız bütçe 59 milyon dolar. Proje detayına girmeyeyim vakit kaybetmemek adına, bu çok ciddi bir rakam anlamına geliyor, ciroya oranı itibarıyla yüzde 3'lerde.

Diğer taraftan, yatırımlar... Şimdi, Sayın Başkanım, şöyle bir durumla karşı karşıyayız: Makine ve Kimya kamudan gelen bir şirket olduğu için, kamu dönemine ait yatırımlar millî bütçeden alınan paylarla yapılan yatırımlar olduğu için, millî bütçe kısıtlarından yıllara sâri etkilene etkilene çok fazla eski nesil makineyle, prosesle üretim yapan bir firma durumundayken bunların AŞ'ye geçtikten sonra hızla yenilenme ihtiyaçları bir asset. Bir diğer asset, konjonktür nedeniyle aşırı artan talepler yani özellikle Berlin Duvarı yıkıldıktan sonra NATO'nun rehavete kapılması ve kırk beş gün olan stok seviyelerinin on iki günlere kadar düşürülmesi, akabinde Rusya-Ukrayna savaşından sonra bütün ülkelerin, sadece NATO'nun değil, dünyadaki bütün ülkelerin konvansiyonel mühimmatlara aşırı talep duymaları nedeniyle, bu anlamda hem bizim Silahlı Kuvvetlerimizin hem dış pazarın aşırı bir talebi oluştu, bu talebi karşılama ihtiyacı da yine ciddi bir yatırım ihtiyacını önümüze koydu.

Diğer taraftan, tabii, teknoloji çok hızlı ilerliyor ve Makine ve Kimyanın gelecekte de var olabilmesi için birtakım geleceğe dair yatırımlar yapıyor olmamız lazım. Bütün bunları alt alta koyduğumuzda çok ciddi bir yatırım ihtiyacı ortaya çıktı ve biz de bunu karşılayacak şekilde bir tedbir aldık. O nedenle, şu anda yatırım bütçemiz 818 milyon dolar. Makine ve Kimya tarihinin bütün yatırımlarını toplasanız, 5'le çarpsanız bu rakamları yakalamanız mümkün değil. Böyle bir yatırım ihtiyacı doğdu ve biz şu anda o yatırım ihtiyacını yapıyoruz.

Bu rakamla savunma sektöründe 1'inciyiz yatırım büyüklüğü itibarıyla, Türkiye'nin bütün sektörlerinde de Türkiye'nin en büyük 3'üncü yatırımını yapıyoruz. Böyle bir yatırım şeyi var.

Bu kapsamda Kırıkkale'de 4,7 milyon metrekare yer aldık, oraya resmen şehir büyüklüğünde yeni üretim tesisleri kuruyoruz. Artı, yine Samsun'da Samsun Şeker Fabrikasında yatırım yapıyoruz. O yatırım ihtiyacı şuradan çıktı: Biz orada patlayıcının bir ham maddesi olan nitroguanidini üretiyor olacağız. Nitroguanidin ağırlıkla kuzey ülkelerinden ithal ettiğimiz ham maddelerle üretilen yani doğal gazın ucuz olduğu ülkelere ithal ettiğimiz, çift kullanımlı, sivil maksatla da kullanılan ve büyük montanlı ürünlerden çok küçük miktarda üretim elde edilen bir üretim türü. Onun için, bir liman kentinde bu üretimi yapma mecburiyetimiz vardı. O nedenle, Samsun konusu bu anlamda bizim ihtiyacımızı karşılayacak önemli bir şey oldu.

Diğer taraftan, yurt içinde şöyle bir çalışma yaptık, bu da Türkiye'de ilk defa yapılan bir çalışma oldu: Silahlı Kuvvetlerimizin yıllara sâri bütün ihtiyaçlarını bir kalemde görme mecburiyeti doğdu çünkü bizim bu talepleri karşılamak için çok ciddi yatırım yapmamız lazımdı. Yatırım yapabilmemiz için mutlaka bir sözleşmeye bağlanmış satışlara bunun sırtının yaslanması gerekiyordu. O maksatla, Kara Kuvvetleri Komutanlığımız, Hava Kuvvetleri Komutanlığımız, Deniz Kuvvetleri Komutanlığımız yıllara sâri belli kalemlerde ta 2036'lara kadar taleplerini ortaya koydular, bunu Millî Savunma Bakanlığımız Tedarik Hizmetleri Genel Müdürlüğü vasıtasıyla sözleşmelere dönüştürdü. Şu anda bizim 7 milyar dolarlık sözleşmeye bağlanmış satışımız var. Dolayısıyla, bu yatırımlarda da bizim ROI değerlerini hesaplamamızda kullandığımız önemli bir parametre oldu.

Yurt dışında ise 1 milyar dolara yakın şu anda sözleşmeye bağlanmış satışımız var yurt dışına dair. Sayın Başkanım, yurt dışına dair şöyle bir avantaj elde ettik: Biz Makine ve Kimya olarak silahı da uçtan uca bütün birimleriyle üretme kabiliyetine sahip Makine ve Kimya altında bir firmayız, mühimmatı da patlayıcılarının ham maddeleri dâhil olmak üzere uçtan uca üretme kabiliyetine sahip bir firmayız. Dünyada bu kabiliyete, hepsine birden, bütün "know-how"una birden sahip olabilen firma sayısı çok sınırlı. Mesela, şimdi, bazı ülkelere teklif veriyoruz, bizim rakiplerimiz birkaç firmayla teklif verebiliyor. Bizim tek kalemde, tek Makine ve Kimya olarak teklif verdiğimiz alımlara başka ülkeler birden fazla firmayla, konsorsiyumla cevap verebiliyorlar. Dolayısıyla, biz artık bu "know-how" yeteneğimizi de dost ve kardeş ülkelerle paylaşabilir hâle geldik. Bu da önemli bir ihracat kalemi olarak karşımıza çıkıyor.

Silah, mühimmat ihracatında ise geçen yıl Türkiye 1'incisi olarak ödülümüzü aldık.

Yine, Makine ve Kimya, Defense News tarafından yayınlanan, dünyanın en büyük 100 savunma şirketi arasına tarihinde ilk defa 84'üncü sıradan girdi ve biz onu 866 milyon dolar ciroyla yapmıştık. Bu sene ciromuz 1,2 milyar dolara çıktı, muhtemelen 70'li rakamlara tırmanmış olacağız ve bu gururu da ülkemizle hep beraber yaşıyor olacağız.

Arz ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN MUSTAFA SAVAŞ - Teşekkür ederim Sayın Genel Müdürüm.

Şimdi Makine ve Kimya Endüstrisi Anonim Şirketinin önerilerinin görüşmelerine başlıyoruz.